

25. Yılında TÜBİTAK

Bilim ve teknolojinin aracı olan araştırmayı geliştirmek (A + G) çabaları ülke ekonomisinin rekabet gücünü artıran, ülkeyi refah ve mutluluğa götüren faaliyetlerdendir. A + G çalışmalarının Türkiye'nin gündemine ihtiyaç olarak gelmesi, ihracata yönelik bir ekonomik politika izlenmesi sayesinde olmuştur. İthal ikamesine dayalı ekonomilerde A + G, bir ihtiyaç olarak kendini göstermez. Korumacılık, yerli sanayinin standartlar ve kalite kontrol konularında yeterli gayret göstermelerini engeller.

Teknoloji, ticarete de önemli bir rol oynar. Özellikle ileri teknolojiler ekonomik, politik ve askerî alanlarda yepyeni uygulamaları beraberinde getirmekte ve ona sahip olan uluslara saygınlık kazandırmaktadır. Dolayısıyla teknoloji, bugün uluslararası ilişkileri derinden etkilemektedir.

Teknoloji, üretimi artırmak, üretim maliyetini düşürmek, daha az kritik ve ucuz hammadde kullanmak, yeni ürünler geliştirmek için önemli bir araçtır.

Hiçbir ülke, bilim ve teknolojiye (B + T) tek başına yeterli olacak kadar büyük değildir. Bunun sonucu olarak ülkeler politikalarını, kendi teknolojilerini üretmenin yanısıra dışarıdan uygun teknoloji transferi prensibi etrafında oluşturmaktadır. A + G çalışmalarını bizzat yapmayanlar hangi bilginin, hangi teknolojinin transfer edilmesi gerektiğini, kısaca en uygun teknolojiyi sağlıklı bir şekilde seçemezler. Ayrıca, her bilgi ve teknolojiye ulaşmak da mümkün değildir.

İhracata yönelik ekonomik politikaların başarılı olabilmesi için, ihracat maddeleri arasında sanayi ürünlerinin payının daha da artırılması şart görüldüğüne göre, bunun başarıyla yapılabilmesi için B + T sistemimizin, dünya pazarları için gerekli kalite, standart ve maliyette sanayi ürünleri üretilmesi gayretlerine her türlü desteği verebilir duruma getirilmesi gereklidir.

Bir ülkede A + G faaliyeti olmadan, devamlı olarak dışarıdan bilgi ve teknoloji ithali ile sanayii

geliştirmek mümkün değildir. Esasen, teknoloji üretmeyen bir ülkeye ileri teknoloji de kolay kolay gelemez.

Dünyanın her ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de sınırlı kaynakların en verimli ve etkin bir biçimde kullanılması sorunuyla karşı karşıyayız. Kısıtlı imkânlarımızdan en iyi bir şekilde yararlanabilmemiz için millî hedeflerimizin saptanması, bunların önceliklere göre sıralanması ve bu öncelikli hedeflere ulaşmak için de izlenmesi gereken plan ve politikanın tespiti gereklidir. Böylece oluşturulacak ekonomik, sosyal ve politik programlar ile uyumlu bilim ve teknoloji programları sayesinde, ekonominin rekabet gücünü artırmak, insanlarımızı daha iyi bir hayat standardı sağlamak, Türkiye'nin savunmasını güçlendirmek, gerekli insan gücünü yetiştirmek mümkün olacaktır.

TÜBİTAK, 25 yıldan beri, bünyesindeki araştırma grupları ile, kalkınma planlarında belirtilmiş olan ekonomik ağırlıklı konulara öncelik vererek, önerilen araştırma projelerini desteklemekte ve ayrıca kalkınma açısından önemi belirlenmiş konularda güdümlü projeler yürütmektedir. Kuruluşumuzdan bu yana yaklaşık 2800 proje desteklenmiş olup 2200 tanesi sonuçlanmıştır. Bunlardan bazıları uygulamaya konmuştur.

Araştırma gruplarınca desteklenen araştırma projelerine ilâve olarak, bünyesinde alımı ve bakımı pahalı olan cihazların bulunduğu bir nevi ulusal laboratuvar niteliğindeki enstitülerde, geniş çaplı organizasyon ve çalışma isteyen, temel ve uygulamaya dönük araştırmalar yapılmaktadır.

Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Merkezi, ulusal kalkınma hedeflerini göz önünde tutarak temel ve uygulamalı bilimlerin çeşitli alanlarında araştırma sorunlarını ortaya koymak, çözmek ya da çözümüne yardımcı olmak amacıyla faaliyetini sürdürmektedir. Merkez, bilimsel araştırma ortamı yaratma ve yaratıcılığı özendirme, bünyesinde ve bünyesi dışında bulunan araştırmacı ve teknik personeli eğitime ilkelerini göz önünde

Bir ülkede A + G faaliyeti olmadan, devamlı olarak dışarıdan bilgi ve teknoloji ithali ile sanayii geliştirmek mümkün değildir. Esasen, teknoloji üretmeyen bir ülkeye ileri teknoloji de kolay kolay gelemez.

tutarak çalışmakta ve bunu yaparken Kurum'un diğer organları ve gerektiğinde Kurum dışı kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır.

Ankara Elektronik Araştırma Geliştirme Enstitüsü, ulusal kalkınma hedefleri doğrultusunda elektronik alanında faaliyet gösteren kamu ve özel sektör kuruluşlarının sorunlarını saptamak, çözümlenmek ve çözümlenmesine üniversitelerle yakın işbirliği kurarak katkıda bulunmaktadır.

Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü, Kurum'un diğer organlarıyla ve gerektiğinde Kurum dışı kuruluşlarla da işbirliği yaparak özellikle Silâhlı Kuvvetler'in balistik ve diğer savunma teknolojisi ile ilgili ihtiyacının tespitinde yardımcı olmak ve bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik araştırma, geliştirme ve eğitim çalışmalarını yapmak amacıyla kurulmuştur. Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitümüz'de, savunma sanayimize önemli katkısı olacak güdümlü ve güdümsüz roket tasarımı ve imalat teknolojileri projesi kapsamında kompozit yakıt, iç ve dış aerodinamik, uçuş mekaniği, malzeme ve güdümlü kontrol konularında önemli sonuçlara ulaşılmıştır.

25 yıldan beri TÜBİTAK, görevi gereği, ülkemizin bilimsel ve teknik alanlarda gelişmesine katkıda bulunacak projeler yapma ve yaptırmanın yanısıra, müspet bilim dallarında üstün yetenekleri belirlenen, temayüz eden gençleri yetiştirme faaliyetlerine, yurtiçinde ve yurtdışında burslar sağlamak, yarışmalar düzenlemek suretiyle de katkıda bulunmaktadır. Burs programlarından bugüne kadar 7.000'in üzerinde genç yararlanmış ve halen lise düzeyinde 47, üniversite lisans düzeyinde 167, yüksek lisans düzeyinde 38, yurtiçi doktora düzeyinde 43, yurtdışı doktora düzeyinde 93 kişi olmak üzere, toplam 388 kişi TÜBİTAK'tan burs almaktadır. Öğrencilere ilâveten üniversite ve araştırma merkezlerimizde araştırma yapan öğretim üyesi ve araştırmacılara da yurtiçinde çeşitli imkânsızlıklar nedeniyle tamamlayamadık-

ları araştırmaları tamamlamaları için kısa süreli burslar verilmektedir.

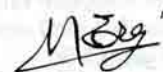
Müspet bilimlerin temel ve uygulamalı dalları, sanayi işletmeciliği ve enformasyon bilim alanında bilim adamları, araştırmacılar, öğrenciler ve sanayicilerin her türlü bilgi ve belge ihtiyacını karşılamak amacıyla faaliyet gösteren Türkiye Dokümantasyon Merkezi (TÜRDOK), Bilgi Erişim Sistemi ile birçok dış bilgi merkezine bilgisayar ağıyla bağlanarak, her türlü kullanıcının ihtiyacını karşılamaktadır.

Bilgi Erişim Sistemi'ne ilâveten belge sağlama hizmeti de verilmektedir. Yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarla sağlanan bağlantı sonucu, bu kuruluşların koleksiyonlarındaki belgelerin kopyaları getirilebilmektedir.

"Bilgisayar", "Haberleşme", "Yapay Zekâ" gibi konular üzerinde çalışan "Enformasyon Teknolojileri Merkezi"imiz, bu konulardaki gelişmeleri takip ederek, yurdumuzda bu teknolojilerin tanıtılması, kullanımının yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalarını çağımızın gerekleri doğrultusunda geliştirerek sürdürmektedir.

Türk kamuoyunu bilim ve teknoloji konularında bilinçlendirmek amacıyla 22 yıldır Bilim ve Teknik Dergisi yayınlanmakta, buna ilâveten çeşitli sergiler açılmaktadır. Ayrıca ülkemizin bilim adamlarınca yapılan bilimsel araştırmaları, yurdumuzda ve yurtdışında tanıtmak amacıyla, 10 seri halinde DOĞA Bilim Dergisi yayınlanmaktadır.

Temenni ve gayretimiz, ülkemizin bilimsel ve teknolojik, gerekse ekonomik kalkınma çabalarında TÜBİTAK ile birlikte ilgili tüm kurum ve kuruluşların koordineli bir şekilde çaba harcamaya devam etmeleridir.

Prof. Dr. Mehmet ERGİN
TÜBİTAK Başkanı